

ת"פ 20/01/69103 - מדינת ישראל נגד מוחמד אבו סרחאן

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 20-01-69103 מדינת ישראל נ' אבו סרחאן

3.6.2021

לפני כב' השופטת תמר בר-אשר

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מוחמד אבו סרחאן

הנאשם

באת-כוח המאשימה: עו"ד מיכל אחולאי (פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי))

בא-כוח הנאשם: עו"ד מוחמד מחמוד

גור דין

על פי הכרעת הדין מיום 21.10.2020, הנאשם הורשע בהתאם להודאותו במסגרת הסדר טיעון בעבירות הצתה, לפי סעיף 448 בחוק העונשין, התשל"ג-1977 (להלן - **החוק**).

הסדר הטיעון לא כלל הסכמה בעניין העונש, אלא רק את תיקון כתוב האישום, הסכמה שלפיה בטיעוניהם לעונש לא יחרגו הצדדים מעובdotוי וכן הוסכם כי יוגש תסקير מטעם שירות המבחן קודם לטיעונם לעונש.

ישיבת הטיעונים לעונש התקיימה ביום 20.5.2021 (לאחר מספר דחיות, לביקשת שירות המבחן ולבקשת בא-כוח הנאשם).

עובדות כתוב האישום

2. קודם לאיורע ועל רקע סכסוך בין הנאשם לבין מוחמד עמירה, בעלה לשעבר של אחותו (להלן - **המתלון**), החליט הנאשם להציג את רכבו של המתלון, מסווג יונדיי טוסון (להלן - **הרכב**).

3. ביום 28.12.2019 בשעה 13:01, הגיע הנאשם אל אזור מגוריו של המתלון בזמןoria, בעודו נהוג בג'יפ ומצד' בבקבוק מלא בבנץ שרכש בתחנת דלק סמוכה. הנאשם שפרק את הבנץ על גלגלי רכבו של המתלון ומתחתיו, הצית את הרכב באמצעות מצית ונמלט מן המקום. כתוצאה מהצתה המתוארת, נשרף הרכב של המתלון.

تسקיר שירות המבחן

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

כל הזכויות שמורות

4. על פי הتفسיר מטעם שירות המבחן, הנאשם בן 27, רוק. מאז חקירתו הוא שווה במעטם בית ליל' בבית הורי בצוות אחר ומאז חודש אוגוסט 2020, בהמלצת שירות המבחן ועל רקע קשיי הכלכליים, הוא רשאי לצאת בשעות היום לעבודה בمساعدة, בפיקוח אחיו.

ה הנאשם הוא צעיר מבני עשרה ילדים. יליד בית-לחם, שמשפחתו עברה לגור בצוות אחר עת היה בן פחות משנה. בעבר אביו עבד כנגן הסעות עבור קופת חולמים, אך כיום אינו עובד. אמו עקרת בית. קשריו של הנאשם עם בני משפחתו טובים וקרובים. הוא למד 9 שנים לימוד ולאחר מכן נשר מהלימודים כדי לסייע בפרנסת משפחתו. לדבריו, קודם שהפסיק את לימודיו, חלה התדרדרות בלימודיו, אך מעולם לא היו לו בעיות ממשמעות או קשיים חברתיים.

5. הנאשם החליף מקומות העבודה רבים ובין השאר עבד בבניה, בשיפוצים, בשטיפת כלים בمساعدة ובמכירה בחנות נעלים. במועד עriticת הتفسיר, עבד בمساعدة בשטיפת כלים ובסיווע במטבח. לאחרונה החל לקדם הוצאה רישיון נהיגה על מנת לצורכי עבודתה.

ה הנאשם שלל שימוש בסמים. לדבריו, בעבר שתה אלכוהול אך בעקבות הליך פלילי בשל נהיגה בהשפעת משקאות משכרים, החליט להימנע מצריכת אלכוהול. במקביל, שינה את אורח חייו, החל באמוני כושר גופני ולדבריו, אף השיל משקלו באופן משמעותי.

לנ暂时 אין הרשותות קודמות. עם זאת, נפתח נגדו הליך פלילי נוסף אשר במסגרתו הוא מואשם בעבירות פיצעה (ת"פ 20-01-152761 בבית משפט השלום בירושלים).

6. הנאשם טען כי העבירה הנדונה נעברה על רקע סבל רב שסבלה אחותו מהקשר הזוגי עם בן זוגה לשעבר, המתلون, במשך עשר שנים, אשר בא לידי ביטוי באירועים מצדיו על חייה ובהתקלויות קשות כלפיו. בין השאר טען הנאשם, כי שתיים מבנותיה של אחותו נפטרו סמוך לדידתו, על רקע אלימות קשה שהוא חוווה במהלך המתلون הרionario וכי אף אחד מילדיה, ביום כבן 5, היה קרובן לחוויות טראומטיות מצד משפחת המתلون. הנאשם אף התלווה לאחותו להגשת תלונה נגד המתلون וכיום מתנהל נגדו הליך משפטי בשל האלים שהפעיל נגדו. עוד נטען, כי המתلون הפר צו הרחקה שניתן נגדו, יצר קשר עם האחות ואיתם עליה. על רקע כל אלו, טען הנאשם, כי התקשה לראות את סבלו של אחותו שעמה הוא בקשר קרוב מאוד ולפיכך חש צורך להגן עליה. עוד סיפור, כי במהלך שנות נישואיו אחותו והמתلون, נערכו מספר סולחות ואף הוא עצמה נהג לבדוק את המתلون ולדבר על ליבו, אך כפי שמשמעותו מהتفسיר, ככל הנראה ללא הוועיל. ביום האחות והמתلون גרושים, אולם בשל ידיהם המשותפים אין נתק מוחלט בין השניים.

ה הנאשם הוסיף כי בתקופה שקדמה להצתה, הוא הרבה לחשב על אחותו ולדאוג לה. בדרך כלל חזרה לביתו לאחר שמירת מקום העבודה, בהחלטה אימפליסיבית, החלטת להציג את רכבו של המתلون. לטענתו, לא היה כל תכנון מוקדם מעבר לכך וכי ידיעתו כיצד להציג את הרכב נבעה מסרטונים שצפה. על-פי טענתו, מטרתו הייתה רק להפיח את המתلون.

7. בתסוקיר נאמר, כי הנאשם מכיר באחריותו לעבירה, הביע חרטה על מעשיו והוסיף כי ביום הוא מבין שמדובר במעשה פלילי. לפי התרשומותה של קצינת המבחן, חרטת הנאשם נובעת בעיקר מהמחיר האישי שהוא נדרש הנאשם לשלם בשל העבירה ובכלל זה, מעצר הבית המשופך וכן בשל רצונו להינשא. בדומה, התרשומותה היא כי הנאשם מתקשה להביע אמפתיה כלפי המתלוון וכי הוא חש כעס ותסכול כלפיו.

קצינת המבחן הוסיפה כי על פי התרשומותה, העבירה נעברה בשל רצונו של הנאשם להתרות במתלוון ולהגן על אחותו. המצב הממושך שבו האחות הייתה נתונה, חוסר האונים של הנאשם לנוכח מצבאה והתסכול בשל חוסר יכולתו להגן עליו, הובילו אותו להתנהגות תוקפנית וקיצונית של הצחת רכבו של המתלוון. עם זאת, התרשומותה היא כי הкусם הרב של משפחת הנאשם, לרבות אחותו, על מעשה ההצתה וכן גם ההליך המשפטי, חידדו לו את גבולות המותר וה אסור וכי יש באלו כדי לשמש גורם הרתעתי. אולם בשל הרושם כי הנאשם מתקשה בויסות רגשי, הוצע לו להשתלב בקבוצת פסיכו-חינוכית לניהול כעסים. הוא הסכים לכך, אך שלל קשיים משמעותיים בויסות כעסי. ביום, שירות המבחן בוחן אפשרות טיפולית נוספת עבورو.

8. בעניין גורמי הסיכון להישנות עבירות דומות, ציינו הפעם בין התנהלותו הנורמטיבית של הנאשם לבין חומרת העבירה, קשיי בויסות רגשי ובהתקומדות אדפטיבית וכן קשיי להביע אמפתיה כלפי הנפגע. לצד זה, ציינו גורמי סיכון רבים לשיקומו ובהם, העובדה שלו העבירה הראשונה שעבר, הכרתו באחריותו למעשה, ההשפעה ההרתעתית של ההליך המשפטי, חרטתו, היותו נעדך דפוסי חשיבה והתנהגות עבריניים, המצוקה שנגרמה לו מעשייו, דאגתו הרבה לשולם אחותו, וכוננותו להשתלב בקבוצה טיפולית וכן יחסה של משפחתו למעשיו, אשר התבטאו בגינוי ובכעס על המעשה.

לסיכום, המלצת שירות המבחן היא כי למורות חומרת העבירה, לא יושת על הנאשם מסר בפועל אלא מסר בעבודות שירות למשך תקופה קצרה, אשר לא תפגע בו בהיבט התעסוקתי, לצד ענישה מותנית מרתעית וצו מבחן אשר במסגרתו ישולב בטיפול קבוצתי מטעם שירות המבחן.

9. על רקע המלצת שירות המבחן, התבקש הממונה על עבודות שירות לבחון את התאמת הנאשם לעבודות שירות. בהתאם לחוות דעתו, הנאשם נמצא מתאים לעבודות שירות והמלץ כי יוצב בבית החולים הדסה עין כרם.

הריאות לעונש

10. לא הוגש ראיות לעונש למעט מכתבו של המתלוון, אשר הוגש מטעם המאשימה (ת/1).

הכתב הוגש בפתח ישיבת הטיעונים לעונש מבלי שנמסר קודם לכן לעיונו של בא-כוח הנאשם, אשר התנגד להגשתו. לטענתו, המכתב, שאינו נושא תאריך, כולל עובדות רבות מופרכות, לא נכונות, שאף לא נתמכנו בדבר. מאחר שלא ניתן לחקור את המתלוון על תוכנו, התנגד להגשתו.

11. התנגדות ההגנה להגשת המכתב התקבלה בהחלטה שנייתה במהלך הדיון, אשר לפיה לא ניתן משקל לעובדות המבאות במכتب, אם לא בכללו בעובדות כתוב האישום המתוקן.

תמצית נימוקי ההחלטה היו כי עוד ביום 21.10.2020 נקבעה ישיבת טיעונים לעונש ליום 22.12.2020, אך מאז נדחה הדיון מספר פעמים (לבקשת שירות המבחן או לבקשת בא-כוח הנאשם). ראו החלטות מהתארכים הבאים: 18.11.2020, 30.11.2020, 27.4.2021, 9.5.2021, 10.5.2021, 11.5.2021). לפיכך לא הייתה הצדקה למסור להגנה את המכתב רק ביום הדיון, באופן שמנע שקיים אופורטunitiy הזמנה המתalon לחקירה על מכתבו.

12. מעבר לאמור בהחלטה האמורה, נבקש להוסיף כי סעיף 18(א) בחוק נגעי עבירה, התשס"א-2001, קובע לאמור: "נפגע עבירה זכאי למסור הצהרה בכתב לגוף החוקר או לתובע, על כל פגעה ונזק שנגרמו לו בשל העבירה, לרבות נזק גוף, נזק נפשי או נזק לרכוש; מסר הנפגע הצהרה כאמור, זכאי הוא שהתובע יביא את הצהרתו לפני בית המשפט בדיון בעניין גזר דין של הנאשם, לפי הוראות פרק ה, סימן ז' לחוק סדר הדין הפלילי...". סעיף 18(ג) מוסיף כי השרים (שר המשפטים והשר לביטחון פנים) "יקבעו הוראות לעניין הצהרת נפגע לפי סעיף זה, לרבות לעניין דרכי הגשתה, תוכנה ועדכונה".

בהתאם להוראה זו, נקבע בתקנה 11 בתקנות זכויות נפגעי עבירה, תשס"ב-2002, כי הצהרת הנפגע תובא לפני בית המשפט בעת הדיון בעניין גזר דין כאמור בסעיף 18 בחוק נגעי עבירה. עם זאת, על פי סעיף 18(א) על הצהרת נפגע עבירה חלות ההוראות החלות על כל ראייה אחרת המוגשת בעניין העונש, ולפיכך ההגנה רשאית לבדוק את תוכן הדברים אף לסתור זאת. אמנם הצהרת הנפגע מוגשת לבית המשפט רק בשיבת הטיעונים לעונש, אולם, אם בהצהרה זו נטעןות עובדות שאין עלות בקנה אחד עם עובדות כתוב האישום שבahn הודה הנאשם, ההגנה רשאית לסתור זאת.

13. לשומות הדברים נוספים, כי הצהרת המתalon במכתו, שאף אינו נשא תאריך, כוללת עובדות רבות תמהות מאד, בלשון המעתה, שעיקריה יובאו להלן.

על פי הצהרת המתalon, לאחר מועד הצחת הרכב, אמורה הייתה משפחתו לנסוע לחופשה ולкан המזוזות הונחו ברכב. אף נטען, כי ברכב היה כסף מזומנים בסך 10,000 ₪. בעת הוצאה חנה הרכב קרוב לחדרם של ידיו של המתalon. אלמלא הבחן בהצתה, אירוע זה עלול היה להסתיים באסון כבד יותר. בעת שהמתalon יצא בחופזה לבדוק מה קרה, אף אשטו, שהייתה בהירין, רצח אחריו והחליקה על בטנה. כתוצאה לכך, כך נטען, הפילה את עוברה. עוד טען, כי בעקבות אירוע הוצאה, לידיו מפוחדים וסובלים מסוימים ובין השאר, הבן הקטן מרטייב וזקוק לאביו עד שהוא נרדם.

עוד טען המתalon, כי הרכב נרכש בכיסף אשר מלכתחילה נועד למטרה אחרת וכי לאחר הצחתו, הוא רכש רכב פשוט וחול ובעל כר, נאלץ להוציא הוצאות כבדות. בכלל זה, אף נאלץ לרכוש רכב משפחתי נוסף שבאמצעותו יוכל להסייע את אמו לטיפולים רפואיים. כמו כן, בהיעדר תחבורה ציבורית נוחה באזורי מגוריו, הוא נדרש להוציאות רבות עבור מוניות. עוד הוסיף, כי השရיפה גרמה לريح פיח חזק בביתו וכן נאלץ לרוקן מהבית את כל המיטלטלין, להזמן ניקוי וצביעה של קירות הבית ולמסור את כל הבגדים למכבסה. הוצאות-ftautomotivites אלו חיבו אותו, כך טען, ללויות כספים מחבריו. לsicom

טען המתלון, כי הנזק הגיע לערך 20,000 ₪, סכום הוצאותיו היה בסך 32,000 ₪ ועוד סך 10,000 ₪ שהוא ברכב בעת השရיפה. בנסיבות אלו ביקש, כי הנאשם יחויב לשאת במלוא סכומים אלו וכן כי ישת עליו עונש ההולם את מעשיו.

למקרה מכתבו של המתלון, אין להתפלא על התנגדותו של בא-כוח הנאשם להגשתו ואף לא על התנגדותו לתוכנו.

טענות הצדדים ודרכי הנאשם

טענות המאשימה

14. בעניין נסיבות ביצוע העבירה, טענה המאשימה כי העבירה נעברה לאחר תכנון, על רקע סכסוך בין הנאשם לבין המתלון ולאחר הכנה שהתבטאה בה策ידות בבקבוק בנזין שנרכש בתחנת דלק סמוכה; בשל חניית הרכב בשכונת מגוריים, פוטנציאלי הנזק היה רב וחרום, מעבר לנזק שנגרם; המנייע למעשה הוא סכסוך משפחתי, שאותו ביקש הנאשם לפטור במעשה עברייני ואלים.

15. באת-כוח המאשימה טענה כי הערכים המוגנים שנפגעו ממעשה העבירה, הם הפגיעה בערך שלומות הגוף, בביטחוןינו של אדם ובזכות לקניין. לעניין זה הפנתה אל דברי בית המשפט העליון בעניין חומרת עבירות ה策ידה, שלפיהם בשל הפוטנציאלי ההרסני הטען בה והסenna הרבה הנש��ת ממנה לגוף ולרכוש, עבירה זו היא מהעבירות החמורים בספר החוקים. לפיכך אף נקבע, כי עבירת策ידה מחייבת עונשה מחמירה ומרתיעה.

16. בעניין מדיניות העונשה הנוגגת, הפנתה באת-כוח המאשימה אל פסקי הדין הבאים:

ע"פ 2360/12 פלוני נ' מדינת ישראל (1.8.2012) (להלן - **ע"פ 2360/12 פלוני**) - המערער הורשע על-פי הודהתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירות策ידה ובעבירה של הפרת הוראה חוקית. על רקע סכסוך שכנים הצית את רכבה של שכנתו והפר צו הרחקה. נשללו הרשותינו הקודמות ומנגד, נסיבותינו המיוחדות והחריגות ובכלל זה, היותו סייען של כוחות הביטחון והיותו סובל מפוסף טראומה. עונשו הועמד על 21 חודשים מאסר בפועל ומאסר מותנה.

ע"פ 7887/12 שאל נ' מדינת ישראל (24.4.2021) (להלן - **ענין שאל**) - המערער הורשע בעבירות策ידה לאחר ניהול הוכחות רק בשאלת שווי הרכוש שהוצאה. על רקע סכסוך בין המתלון, הצית באמצעות דלק מגש שבו היה ציוד רב השיר למתלון ולשותפו. נקבע מתחם עונש של 2-4 שנים. בהתחשב בעויתו על רקע נפשי, בהרשעותיו הקודמות הרבות, לרבות בעבירות אלימות ורכוש, הושתו 30 חודשים מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיקוח למתלון בסך 20,000 ₪.

ע"פ 1951/14 מclin נ' מדינת ישראל (15.2.2015) (להלן - **ענין מclin**) - המערער הורשע על-פי הודהתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות策ידה. על רקע העירה שהעיר לו המתלון, הצית את החנות שלו. נקבע כי מתחם העונש הוא

4.5-2.5 30 שנות מאסר. בהתחשב בכך שהוא נעדר הרשותות קודמות ואף פיצה את המתalon בסך 20,000 ₪, הושטו חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה.

ע"פ 6720/16 **מדינת ישראל נ' פלוני** (3.7.2017) (להלן - **ע"פ 16/6720 פלוני**) - המשיב הורשע על-פי הודהתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות הצתה ובעבירות איומים. המשיב הגיע לפגישה משותפת בקשר למיזם מוזיקלי שעליו עבד עם בת זוגו דاز ועם המתalon. הוא חיש כי ישנו קשר רומנטי בין השניים ובשל כך הצית את רכבו של המתalon ואימם שיפגע בו באופן קשה. נקבע כי מתחם העונש הוא 2-4 שנות מאסר. בהתחשב בהודהתו, הייעדר הרשותות קודמות, נכונותו לפצות את המתalon, נסיבות חייו הקשות, מצבו הכלכלי שהורע, תמיכת קרוביו בהתחשב בתהיליך שיקום וטיפול שאיליהם פנה מיזמתו, הושטו עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה וצו מב奸 למשך שנה. ערעור המדינה התקבל ועונשו הוחמר למאסר בפועל למשך שנה.

.17. המאשימה טענה כי על מתחם העונש ההולם הוא בין 30 ל-45 חודשים מאסר בפועל.

בעניין נסיבותו של הנאשם טענה באת-כח המאשימה, כי הנאשםolid 1994 (כבן 27), נעדר הרשותות קודמות, הודה במעשה וחסר זמן טיפול. עם זאת, לטענתה, מתקיר שירות המבחן עולה כי זו אינה העבירה היחידה שעבר וכי על-פי התרומות שירות המבחן, הודהתו וחרטתו נבעו בעיקר מהמחיר שהוא משלם בעקבות העבירה. בדומה, החרטה אינה כוללת אמפתיה כלפי המתalon, אלא להיפך. לטענתה, התකיר אינו חיובי ואף אינו מצדיק הליך של שיקום. אמן הומליך על השחתת מאסר בעבודות שירות והנ帀ם אף נמצא מתאים לכך, אך ענישה זו אינה הולמת עבירת הצתה ולטענתה, אף לא התקיימו נסיבות המצדיקות סטייה לקוליה מתחם העונש.

עמדת המאשימה היא אפוא, כי יש לקבוע את עונשו של הנאשם בשליש התחثان של מתחם העונש ההולם, כך שعونשו יהיה 34 חודשים מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס ופיקוח למתalon.

בעניין היפוי למתalon נטען, כי די במתואר בכתב האישום כדי ללמידה על הנזק שנגרם.

טענות ההגנה

.18. בא-כח הנאשם טען כי האירוע התרחש על רקע התנצלותיו של המתalon לגרושתו, אחותו של הנאשם, ועל רקע מחלוקת בנושא משמרות שני ילדיהם המשותפים. שתי בנותיהם נפטרו ולגביה שני הבנים נקבע כי יהיו במשמרותם. אמן בכתב האישום נאמר כי הצתת הרכב הייתה על רקע סכסוך בין הנאשם למתalon, אולם בא-כח הנאשם הדגיש, כי סכסוך זה אמין לא הצדיק את העבירה. עם זאת טען, כי הנאשם נעדר הרשותות קודמות, מעצרו בהליך הנדון היה מעצרו הראשון בחייו ואף יש לתת משקל לכך שכותב האישום הוגש בעודו משוחרר בתנאים.

עוד טען, כי יש לתת משקל להודאת הנאשם ולהכרתו באחריותו כבר בתחילת החקירה, בבית המשפט ובפני שירות

המבחן. עוד הפנה אל הרקע לאירוע ואל הנסיבות אשר תוארו בתסוקיר, בכלל זה, האלים הפייצת שחוותה אחות של הנאשם מצד המتلון. עוד הוסיף, כי הנאשם הוא בן למשפחה עובדת ומתפרנסת בכבוד שאינה מעורבת בפלילים ואף הנאשם עובד ותומך במשפחהו.

19. בא-כוח הנאשם הפנה אל התסוקיר, שעלה-פיו הנאשם מתחרט על המעשה וمبין את השלכותיו וטعن, כי אף ההליך הפלילי משמש עבورو גורם מרתקיע. לטענותו, אין לקבל את טענת המאשימה כי התסוקיר אינו חיובי. אלמלא התרשםות שירות המבחן הייתה חיובית, לא הייתה המלצה על השחתת מסטר בעבודות שירות. שירות המבחן אף נתן משקל לסייעו שיקומו של הנאשם, אך שזו העבירה הראשונה שעבר, אך שגם בעל חשיבה והתנהלות עברינית וכן לכך שהעברית נבערתה מעתה לשלוום אחותו. בדומה, הנאשם נמצא מתאים לעבודות שירות.

20. בעניין מכתבו של המטלון הוסיף, כי די בקריאהתו כדי למדוד על אופיו של המטלון, אשר במכתו, אף אינו נושא תאരיך, תיאר דברים חסרי כל בסיס אשר לא נתמכנו בדבר.

21. בא-כוח הנאשם טען כי מתחם העונש ההולם בנסיבות העניין הוא בין מסטר בעבודות שירות למסטר בפועל לתקופה קצרה. מכל מקום, הענישה שביקשה המאשימה חמירה ומוגזמת.

לנוח הזמן הרבה שחלף מאז האירוע, העובדה שהנאשם היה נתון לתנאים מגבלים ממושכת, תחיליה במעט בית מלא ולאחר מכן הייתה הקלה מסוימת ולנוח כל טענותיו, טען בא-כוח הנאשם כי אין להשית על הנאשם מסטר בפועל, אלא יש לאמץ את המלצת שירות המבחן. בהתאם לכך ובהתחשב בכך שלנוח תיקון לחוק בעניין עבודות שירות המאפשר כי יהיו למשך תקופה של עד תשעה חודשים, עתר להשית על הנאשם עונש של מסטר בעבודות שירות.

22. בעניין מדיניות הענישה הנווגת טען בא-כוח הנאשם, כי בגזר דין שנתי בהליך אחר, הושת על הנאשם שהורשע בעבירות הצתה עונש מסטר חמישה חודשים. גזר הדין לא הוגש ולמרות ניסיונותיו, לא איתרתי גזר דין כאמור.

עם זאת, נמצא גזר דין שנתי בת"פ (מחוזי ירושלים) 18-11-69603 מדינת ישראל נ' סלאימה (14.4.2019) (להלן - **עניין סלאימה**), שענינו הרשעה בעבירה של הצתה רכיב, על רקע סכסוך שכנים בעניין חילקת קרקע. ההצתה הסבה נזק גם לרכוש נוסף. הנאשם הוודה במסגרת הסדר טיעון, אשר כלל הסכמה לכך שיושטו עליו 13 חודשים מסטר בפועל, מסטר מותנה ופיזיו למטלון, אשר הועמד על סך 6,000 ₪. למורת הרשותו הקודמות הרבות של הנאשם באותו עניין, המאשימה הצדיקה את העונש המוסכם בקשרים ראייתיים ממשמעותיהם, בהודאתו הנאשם ובהכרתו באחריותו.

דברי הנאשם

23. הנאשם אמר כי טעה וכי עתה הוא משלם מחיר על טעותו. לדבריו, הרס לעצמו את החיים, הרס את עצמו, את עבודתו ואת משפחתו וכי עתה הוא מבקש לחזור לחיים שהוא לו. עוד הוסיף, כי עתה אינו עובד וכן כי הוא מתנצל על כל

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

הערכים החברתיים שנפגעו מהעבירה ומידת הפגיעה בהם

24. הערכים החברתיים הנפגעים מעבירת הצתה הם ערך ההגנה על שלום היחיד והציבור וההגנה על הקניין. אך גם הערך שענינו תחושת הביטחון האישי ובטיחון הציבור.

חומרת עבירות הצתה נלמדת בין השאר מהעונש המרבי הקבוע לצדה, העומד על חמיש-עשרה שנות מאסר. פעם אחר פעם הדגיש בית המשפט העליון בפסקתו את חומרתה הרבה הרבה זו, אף באותה מקרים שבהם נגרם נזק רק לרכוש. אולם לנוכח הסיכון הגלום בהצתה, העובדה שהאש עלולה להתפשט ללא שליטה ולהසב אף נזקים לגוף ולרכוש רב המצוי בסביבת הרכוש שהוצאה, הודגשה חומרתה היתירה של עבירה זו. אך בין השאר נאמר, כי "בהצתה טמון נזק הרסני. אש המתפשטה באופן בלתי מבוקר זורמת הרס, ומסכנת את האדם ואת החיה, את הגוף ואת הרכוש. לא ב כדי לעמוד בבית משפט זה על חומרת עבירות הצתה, ודומה כי אין צורך להזכיר בכך מילום" (ע"פ 2939/19 חלפון נ' מדינת ישראל (2.2.2020), כבוד השופט ע' גראוסקובף, פסקה 6).

לנוכח חומרתה, אף הודגש כי עבירה זו מחייבת החמרה בענישה וכי בדרך כלל, הענישה בשל עבירות הצתה היא מאסר בפועל. כאמור בעניין ע"פ 6720/16 פלוני, "בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתה של עבירות הצתה ועל הצורך להיאבק בה באמצעות ענישה ממשוערת ומרתיעה, בהדגשו את פוטנציאלי הנזק המשמעותי אשר טמון בעבירה זו ואת חוסר יכולת לשלוות בתוצאותיה או לצפותן (...). משיקולים אלה הוטעם בעבר כי הצתה, לא כל שכן ציו שhayita עלולה להוביל לקיפוח חי אדם, מחייבת השתת עונש מאסר בפועל (...)" (שם, כבוד השופט ס' ג'ובראן, פסקה 9 וכן ראו את הפסקה הרבה הנזכרת שם).

25. למרות חומרתה הרבה הרבה של עבירות הצתה, ישנים "מדרגי בגין" של חומרה" ובהתקיים לכך, גם מדרג בענישה (ע"פ 13/4036 אמארה נ' מדינת ישראל (5.10.2014), כבוד השופט י' עמית, פסקה 6). מדרג זה נובע מנסיבותיה של העבירה ובכלל זה, "הצתה של נכס בנسبות שאין לחוש כו הצתה שתפשט לרוכש אחר; הצתה של נכס שעוללה להתפשט ולפגוע ברוכש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בנוכחותו הקרובה והמידית של אדם, מה ש מגביר את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש; הצתה שגרמה לפועל לפגיעה בגוף ובנפש על אף שהמצית לא התקoon לכך (מחשבה פלילית של פיזיות); והצתה בכוונה לפוגע בגוף ובנפש ... מובן כי בתוך מדרגי בגין אלה יש להבחין בין נסיבות שונות לחומרה או לקולא, כמו ערך הרכוש שהוצאה או מספר האנשים שעמדו תחת סיכון של פגיעה" (שם).

בענינו נראה כי מדובר בהצתה במדד חומרה ביןוני ובהתאם לכך, אף הפגיעה בערכיהם החברתיים המוגנים הייתה בעוצמה ביןונית. זאת לנוכח הצתת הרכב באופן שבו האש עלולה הייתה להתרgest אף לרכוש אחר. עם זאת, לא הייתה כוונת פגעה בנפש או ברכוש נסוף.

מדיניות הענישה הנוגעת

26. מדיניות הענישה הנוגעת בעבירות הצתה נבחנה תוך מתח דגש לענישה שנקבעה בנסיבות של הצתת הרכב, בשונה למשל, מהצתת מבנים. בהתאם לכך, נבחנו פסקי הדין הבאים.

ע"פ 8435/17 **גפטלי נ' מדינת ישראל** (7.4.2019) (להלן - **ענין גפטלי**) - המערער הורשע על-פי הודהתו בעבירות הצתה, לאחר שיחד עם נאש נוסף הצית את רכבו של המתلون, בשל חשוותיו של המתлонן, שיש לו קשר רומנטי עם גירושתו. נקבע כי מתחם העונש הוא בין 8 ל-22 חודשים מאסר. בהתחשב בנסיבות האישיות, לרבות מצבו הרפואי המורכב ובהרשעותיו הקודומות, הושטו עליו 10 חודשים מאסר בפועל, הופעל מאסר מותנה למשך 6 חודשים במצטבר, הושת מאסר מותנה נוספת, נוסף וכן חיוב בפיצויים למתلون בסך 4,000 ל"נ. הערעור על העונש נדחה, אך נקבע כי המאסר המותנה יופעל בחופף, כך שscr כל מثر המאסר יהיה למשך 10 חודשים.

ע"פ 3941/19 **ממרם נ' מדינת ישראל** (2.10.2019) (להלן - **ענין ממרם**) - המערער הורשע על פי הודהתו בעבירות הצתה, בשל הצתת שלושה כלי רכב של שכנו. בשל קשיים ראיתיים, הוסכם כי המאשימה תעזור להשתתת 14 חודשים מאסר בפועל. בהתחשב בכךו הצעיר של המערער, בתסקירות החיווי, בתהיליך השיקום שהחל בו, בתקופת מעצרו ובתקופת מעצר הבית הממושכת, בעובדה שההצתה הייתה על רקע העובדה שהמתلون חנה בחניית אביו הנכה של ובכך ששלים למתلون פיצוי בסך 100,000 ל"נ, שعلاה על שווי כל הרכב שהוציאו, עונש המאסר בפועל שהושת על המערער הוועד על 13 חודשים, תוך קביעה כי אין מקום להשתתת מאסר בעבודות שירות.

ע"פ 4052/15 **חיימוב נ' מדינת ישראל** (10.12.15) (להלן - **ענין חיימוב**) - המערער, שאין לחובתו הרשעות קודומות, הורשע על פי הודהתו בעבירת הצתה, לאחר שהצתית את רכבו של חברתו לשעבר של חברו. על-פי הסדר הטיעון נקבע כי העונש המרבי יהיה 20 חודשים מאסר בפועל. נקבע מתחם עונש בין 12 ל-26 חודשים. העונש הוועד על 12 חודשים מאסר בפועל. הערעור נדחה.

27. מפסקי הדין האמורים ומאליהם שאליהם הפניה המאשימה (כאמור לעיל, ההגנה לא הפניה לפסיקה), עולה אפוא, כי טווח הענישה שהושת בנסיבות של הצתת הרכב נע בדרך כלל בין 10 חודשים מאסר בפועל (ענין גפטלי), לכ-13 חודשים מאסר בפועל (ענין ממרם), שבו מדובר בשלושה כלי רכב; ענין סלאימיה; בע"פ 6720/16 פלוני ובענין חיימוב, העונש הוועד על שנת מאסר בפועל).

אמנם נמצאו גם פסקי דין אשר קבעו ענישה חמירה יותר, אך באותה מידה מדובר בדבר בהרשעה בעבירות נוספות, בנאים שלחוותם היו הרשעות קודומות ממשמעות או שנוהלו הוכחות. כך למשל, בפסק דין הבאים: ע"פ

2360/12 פלוני, עונש המאסר בפועל הועמד על 21 חודשים, בשל הרשעה בהצתת רכב ובהפרת הוראה חוקית; ע"פ 6463/11 ברדו גו נ' מדינת ישראל (5.6.2012) - המערער, שלחובתו הרשות קודמות רשות הורשע בעבירות נוספות ונוספות בגין רכב שהוצאה ניזוקו עוד שני kali רכב, עונש המאסר הועמד על 40 חודשים; ע"פ 1846/13 עמאש נ' מדינת ישראל (1.12.2013) - שני המערערים הורשו לאחר שמייעת ראיות בעבירות הצתה של רכב ובעבירות נוספות. לחובת אחד מהם הרשות קודמות ואף הופעל מאסר מוגנתה במצטבר לעונש המאסר למשך 38 חודשים שהושת עליו. על השני הושת מאסר למשך 27 חודשים; ע"פ 907/14 רחמים נ' מדינת ישראל (18.11.2014) - המערער, שלחובתו הרשות קודמות ומאסר מוגנתה בר הפעלה, הורשע בהצתת רכב. הושתו 30 חודשים מאסר בפועל והופעל מאסר מוגנתה במצטבר; ע"פ 13/13 נסארה נ' מדינת ישראל (12.2.2014) - הרשעה בהצתת רכב ובעבירות נוספות לאחר שמייעת ראיות. נקבע מאסר בפועל למשך 24 חודשים.

שני המקרים הנוספים שאליהם הפניה המאשימה, אשר בעניינם הושתו 30 חודשים מאסר בפועל, היו חמורים יותר, בין השאר, בשל הרכוש שהוצאה ומקום הוצאה (בעניין שאל, הצתת רכוש בmgrsh; בעניין מקנון, הצתת חנות).

28. אף בהתקים נסיבות מיוחדות נקבע כי לנוכח חומרת עבירת הוצאה, בדרך כלל ולמעט מקרים חריגים, יש להשית מאסר בפועל ולא בדרך של עבודות שירות. כך נקבע בין השאר, בעניין מתרם, כי חרף הנסיבות הרבות המائلות, אין מקום להפחחת העונש (13 חודשים מאסר), למאסר בעבודות שירות (שם, פסקאות 2-3). כך נקבע גם בעניין ע"פ 6720/16 פלוני, עת ראה בית המשפט העליון להחמיר בעונש ולהעמידו על שנת מאסר בפועל לצד שהוא חדש מאסר בעבודות שירות, זאת תוך קביעה כי יש לחזור ולהבהיר כי הגם שינוי חישוב לשיקול השיקום, הם אינם חוזות הכל, ובצדדים ניצבים שיקולי הגם וההרעתה (...). כאמור לעיל, עמד בית משפט זה על כך שבבירות הוצאה ראוייה לרוב הטלת עונש מאסר בפועל. חרף נסיבותו האישיות המائلות של המשיב וסיכוי השיקום המשמשים, נסיבותה של עבירת הוצאה שביצע אין קלות... נוכח המקובל, קשה להלום סטייה ניכרת ממתחם העונשה ההולם עד כדי הימנעות מהשתת עונש מאסר בפועל" (שם, פסקה 10 וראו פסקה 11).

29. מכל האמור עולה אפוא, כי בהתאם למידניות העונשה הנהוגה בעניין עבירות הוצאה, בדרך כלל יושת מאסר בפועל ולא בעבודות שירות. כך במיוחד אם הנסיבות חמורות במיוחד.

"UBEIRAT HETZETA BA HORSHU MURUR HAYA UBEIRA CHOMORA BIYOTR HETOMONAH BACHOBBA SICON RAB LESHLOMO SH'L HETIBOR (RAO, U"P 4311/12 SORI N' MEDINTA ISRAEL (8.11.2012), BAFSKA 3 (LHLON: UNIN TSVORI)). HEDBER NCON BFRUT BEUNINNO MASHOM SHMDOVR BHZETA CHNOT HEMMKHATA BA AZOR MAGORIM. BITE MASHFET ZA KBUV LA FUM CI NOCH CHOMRATHA HERBHA SH'L UBEIRAT HETZETA LA NITAN LEHSTEFK BOUNSH SHAINO COLEL RAKIB MASHMOUTI SH'L MASAER BAPFOUL (SH'L, BAFSKA 4; UOD RAO, U"P 06/06 3210/06 UMAERA N' MEDINTA ISRAEL (18.3.2007), BAFSKA (4))" (UNIN MKNON, CABUD HSOPET (CTOARAH AZ) A' CHIOT, BAFSKA 6).

עם זאת, כאמור שם בדברים, אין לשלול כי בנסיבות מסוימות תהיה הצדקה לכך שעונש המאסר יהיה בעבודות שירות ולא מאסר בפועל.

"אמנם, כפי שמצוין בא כוח המערער, במקרים מסוימים הוטלו על מי שהורשו בעבירות של הצתה עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. ואולם, עיון בפסקין דין אליו הפנה בא כוח המערער מלמד כי הדבר נבע משיקולי שיקום כבדי משקל שבו קיימים באופןם מקרים, ובשים לב להמלצת שירות המבחן להימנע מעונש מאסר לאחרי סוג ובריח (ראו, עניין סורי, בפסקה 5; ע"פ 4390/03 ספרוב נ' מדינת ישראל (16.9.2013); ת"פ (ז-ם) 18.8.2003); ת"פ (ב"ש) 10-03-9773 מדינת ישראל נ' אוזלי (2013); ת"פ (ז-ם) 21006-03-11 מדינת ישראל נ' פינטו (22.7.2012))."

בהתאם לכך, בלי מעט מקרים (נוסף על אלו שהוזכרו בעניין מקונן), שבהם למרות המדיניות הנהוגה להחמיר בענישת עבורי עבירת הצתה תוך השחת עונשי מאסר בפועל, הושתו עונשי מאסר בעבודות של שירות. כך למשל במקרים הבאים, אשר בຄולם ذובר בהצתת רכב:

ע"פ 6466/18 ראגאבי נ' מדינת ישראל (1.5.2019) - הרשעה בעבירת הצתה, אך הרכב לא נשרפכט כליל. עונשו של המערער הושווה לעונשם של שותפיו והועמד על שישה חודשים מאסר בעבודות שירות.

ע"פ 3302/16 פלונית נ' מדינת ישראל (9.4.2017) - המערערת ושלושה נוספים הורשו בעבירת הצתה בשל הצתה רכב וכן בעבירות אלימות חמורות נוספות. על השותפים הושתו עונשי מאסר בפועל (למשך 14, 18 ו-22 חודשים), אך על המערערת הושתו ששה חודשים מאסר בעבודות שירות.

ע"פ 2166/18 פלוני נ' מדינת ישראל (17.5.2018) - המערער הורשע על-פי הודהתו בהצתת רכב עם שני אחרים. בשל חלקו הפסיכובי, גילו הצעיר, היעדר הרשות קודמות ומתעמעם אחידות בענישה, בערעור הופחת עונשו מתשעה חודשים מאסר בפועל לשישה חודשים מאסר בעבודות שירות.

ע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל (8.11.2012) - המערער הורשע על-פי הודהתו בעבירת הצתה, לאחר שהציג רכב של מי שסירבה להיות עמו בקשר. בשל גילו הצעיר, היעדר הרשות קודמות, העובדה שהרכב לא נשרפכט כליל, העונש הופחת מ-9 חודשים לשלשה חודשים מאסר בעבודות שירות.

ע"פ 9427/11 מדינת ישראל נ' אנידגב (16.2.2012) - המשיבים הורשו בעבירת הצתה, בשל הצתת משאית על רקע תחרות עסקית. בהיעדר הרשות קודמות ולנוכח המלצה שירות המבחן, הושתו על שניהם ששה חודשים מאסר בעבודות שירות. ערעור המדינה נדחה.

ת"פ (מחוזי מרכז) 18-05-54916 מדינת ישראל נ' קריינאו (22.1.2020) על הנאשם העיקרי בעבירת הצתה הרכב הושתו 27 חודשים מאסר, אך על שותפו, אשר הורשע בסיווע להצתה, הושתו 9 חודשים מאסר בעבודות שירות, בהתאם להמלצת שירות המבחן.

30. בעת בוחינת האפשרות של השתת עונש מסר בעבודות שירות, יש לתת את הדעת לכך שבעבר ענישה זו הוגבלה לשישה חודשים, אך שלא מן הנמנע כי שלילת עונש זה בשל עבירות הצתה נבעה גם מגבלת זו. דומה כי מעת שנייה להשית מסר בעבודות שירות אף למשך פרק זמן ממושך יותר, עד תשעה חודשים, ענישה זו עשויה להלום את עבירת הצתה אף בנסיבות שעובר נקבע כי אינה מתאימה.

[לשלמות הדברים בעיר, כי האפשרות לקבוע כי נאשם ישא מסר בעבודות שירות, אם ממשך המארס המרבי הוא תשעה חודשים, נקבעה בהוראת שעה, שתוקפה למשך שנתיים, עד יום 31.3.2021 (חוק העונשין (תיקון מס' 133 - הוראת שעה), התשנ"ח-2018, שתחילתו ביום 1.4.2019 ותוקפו לשנתיים (ס"ח תשע"ח מס' 2742 מיום 26.7.2018 עמ' 886)). ביום 24.3.2021 פורסם תזכיר חוק, המציע להאריך את תוקפה של הוראת שעה זו (תזכיר חוק העונשין (ניסיאת מסר בעבודות שירות) (הארכת תוקף הוראת שעה), התשפ"א-2021), אולם נקבע להיום טרם הוארך תוקפה של הוראת שעה. למורת זאת, תוקפה הוארך אוטומטית עד יום 6.7.2021 בהתאם להוראת סעיף 38 בחוק יסוד: הכנסתת המורה כי חיקוק שתוקפו אמור היה לפקוע בתוקופה שלאחר פיזורה של הכנסתת, יעמוד בתקפו עד תום שלושה חודשים מתחילת כהונתה של הכנסתת הכנסתת].

שקלית הנسبות הקשורות בעבירה

31. במסגרת שקלית הנسبות הקשורות במעשה העבירה נשלחו השיקולים העיקריים הבאים:

ראשית, אמן הנאשם טען כי עבר את העבירה מתוך החלטה רגעית, אך בפועל, מדובר בעבירה אשר נעברה לאחר תכנון מוקדם ולאחר הכנה, אשר כללה את רכישת הבניין ונסעה מיוחדת אל שכונת מגוריו של המתלונן.

שנית, העבירה נעברה מתוך רצונו של הנאשם לפגוע במתלונן בשל מעשי הנטענים כלפי אחוינו ובשל הסבל הרב אשר על-פי טענת הנאשם, המתלונן הסב לאחינו. למורת זאת יש להציג, כי אפילו ניתן להבין לבו של הנאשם, אשר בקש לסייע לאחינו ולגונן עליו, אין בתחשוויתו הקשות כלפי המתלונן לנוכח מעשי הנטענים, קשים ככל شيء, כדי להצדיק את המעשה החמור שעשה.

שלישית, הנזק הרוב שנגרם, בעוד הנזק שעלול היה להיגרם, אילו האש התפשטה, עלול היה להיות חמור בהרבה.

רביעית, הנאשם עבר את העבירה לבדו, הוא יכול היה להבין את הפסול במעשייו ואף יכול היה להימנע מהמעשה. עצם הצורך בנסיעה עד שכונת מגוריו של המתלונן אף שולל את טענת הנאשם, כי דובר במעשה ספונטני, אשר נבע מכעסן על המתלונן בשל פגיעתו הנטענת באחינו.

קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום

32. בהתאם לעיקרונות ההלימה, תוך התחשבות בערכיהם החברתיים שנפגעו ממעשה העבירה, כמפורט לעיל, בכר שמידת הפגיעה בערכיהם החברתיים הייתה כאמור, במידה בינונית וכן תוך משקל למדיניות הענישה הנהוגה כמפורט לעיל, ובנסיבות שבנון נועбра העבירה, מתוך העונש הולם במקרה הנדון נע בין **תשעה חודשים מאסר, לרבות בעבודות שירות, לבין שנתיים מאסר.**

גזרת עונשו של הנאשם

נסיבותו של הנאשם

33. נסיבותו של הנאשם אשר נשקלו בעת גזרת עונשו הן בעיקר אלו:

ראשית, הנאשם צעיר כבן 27, אין לחובתו הרשעות קודמות ומדובר למי שעדי היום אורך חיים נורטטיבי ללא מעורבות בפליליים, שעבד לפרנסתו. בנסיבות אלו, אף נשקלת העובדה כי עונש מאסר בפועל עשוי להשילך לרעה על עתידו ועל סיכויו לשוב אל מעגל החיים הנורטטיבי.

שנייה, לזכות הנאשם יש לזקוף את העובדה שהכיר באחריוותו, הודה במעשייו כבר בעת חקירתו במשטרתו וכן הודה בבית המשפט ובכך חסך זמן שיפוטי.

שלישית, הנאשם הביע צער על מעשייו ואף הביע תחושות בשואה לנוכח תגודות בני משפחתו, שאף העסן עליו בשל מעשייו. בנסיבות אלו, בגין לטענת המאשימה ולנוכח המעשיים של המתلون כלפי אחותו של הנאשם, לא נראה יש לזקוף לחובת הנאשם את העובדה שעל-פי הتفسיר, הוא לא גילה אמפתיה כלפי המתلون.

רביעית, הנאשם נעצר לצורכי חקירה ביום 12.1.2020 וביום 19.1.2020 שוחרר בתנאים למעצר בית מלא. לאחר הגשת כתב האישום נשארו תנאי השחרור האמורים על כנמ' (החלטה מיום 9.2.2020 בתיק מ"ת 20-69183). בהחלטה מיום 4.8.2020 אומצה המלצה שירותי המבחן, שלפיה הורשה לצאת לעבודה בפיקוח אחיו ורק בשעות היום. נמצא אם כן, כי הנאשם שהוא במעצר בית מלא במשך כשבוע וחודשים ויותר, במשך כתשעה חודשים וחצי, במעצר בית חלקי (אף אם חלק מתקופה זו הוא בעtin של בקשות לדחיה ישיבת הטיעונים לעונש). בשל תקופה ממושכת זו, ניתן משקל אף לעובדה שבמשך כשישה עשר חודשים היה נתון במעצר בית מלא או חלקי.

חמישית, מלכתחילה כוונתו של הנאשם היו טובות, אך שבקש לסייע לאחותו ולגונן עליה, אך כמאמר המלאך למלה כוזר, "כוונתך רציה אבל מעשיך אינם רצויים" (ספר הכהורי, רביה יהודה הלו, אמר א', פתיחה).

גזרת העונש המתאים לנאשם

34. איזון מכלול השיקולים שעליום עמדנו, לרבות עמדת המאשימה וטענותו של בא-כח הנשם, מוביל לכך שיש להעמיד את עונשו של הנשם ברף הנמור של מתחם העונש ההולם. זאת לצד מסר מותנה שישמש גורם מרתיע מפני חזרת הנשם על עבירות מהסוג ש做过.

35. בעת גזירת עונשו של הנשם בתחום העונש, אף נשקלה, כמתוח'יב, הערכת שירות המבחן, כפי שהובאה בתסaurus ונשקלה המלצתו. על-פי התסaurus, למרות גורמי סיכון מינוריים שמצוינו, מדובר למי שככל, אין מוגדר כמו שנשכפת ממנו מסוכנות בדבר אפשרות חזרה על עבירות. שירות המבחן אף ציין כי ניכרים גורמי סיכון משמעותיים לשיקומו ולהתרחקותו מעבירות. בכלל זה העובדה שמדובר בעבירה ראשונה (UBEIRA נספת מאוחרת יותר שהזוכה, טרם התבරתה ואף נסיבותה אין בראורות), הכרת הנשם באחריותו למעשה, חרטתו, ההשפעה החרטעתית של ההליך המשפטי, העובדה שהנשם נעדר דפוסי חשיבה והתנהגות עבריניים, המצוקה שנגרמה לו מעשייו, דאגתו הרבה לשלום אחוטו, נכוונו להשתלב בקבוצה טיפולית והעובדה שמשמעותו גינטה את המעשה ואף כעסה עליו. בהתאם לכך וכאמור, המליץ שירות המבחן להימנע מהשתתת מסר בפועל על הנשם וחילף זאת לקבוע כי המססר יהיה בעבודות שירות.

36. לא אחת נקבע כי "בית המשפט אינו מחויב לאמץ המלצות שירות המבחן, הגם שיש ליתן להן את המשקל הראוי. ראייתו של בית המשפט רחבה יותר, וכוללת התייחסות מכלול של נסיבות ושיקולים, אשר אינם נמנימים, בהכרח, על מערכת השיקולים המנחים את קצין המבחן (רע"פ 9316/17 נדא שאער נ' מדינת ישראל (25.12.2017); רע"פ 9460/16 גרנבי נ' מדינת ישראל (12.3.2017) ("רע"פ 18/638 רוני גולן נ' מדינת ישראל (1.5.2018), כבוד השופט א' שומר, פסקה 13).

לצד זה גם נקבע, כי יש לתת משקל של ממש להמלצות שירות המבחן. "על החשיבות שמייחס בית משפט זה להמלצת שירות המבחן, עמד בית משפט זה פעמים רבות [ראו, למשל: ע"פ 1399/91 ליוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(1) 177, 187-186 (1993)]. שירות המבחן הינו גורם סטטורי המלא תפקיד חשוב ביותר ומיעץ לבית המשפט עצות שמשקלן רב. בע"פ 4102/08 דירבאס נ' מדינת ישראל (10.12.2008) פסק השופט (כתארו אז) א' רובינשטיין כי שירות המבחן מהווע 'עינניים, אוזניים וגם קול הלב ל半天 המשפט בבודדים לדבר מעוצר או עונש', וכן כי שירות המבחן מהווע 'גורם טיפול ומעקב חשוב' (עמ"פ 8706/15 חמודה נ' מדינת ישראל (06.07.2016), כבוד השופט י' דנציגר, פסקה 19). עוד נקבע לא אחת, כי "בנסיבות המתאימים לכך, יש ליתן מעמד בכורה לשיקול השיקומי על-פני העיקרון המנחה בעונשה, הוא עיקרון ההלימה" ע"פ 17/9147 אבו עביד נ' מדינת ישראל (20.09.2018), כבוד השופט י' וילנר, פסקה 13 והפסקה שם).

לפיכך, בהתחשב בכך שהנשם נעדר הרשותות קודומות, ניהל אורח חיים נורמטיבי עד האירוע נושא אישום זה ולאחוריו אף מכל הטעמים אשר פורטו בתסaurus שירות המבחן ואלו שפורטו לעיל, נראה כי יהיה זה נכון להשיט על הנשם מסר בעבודות שירות, גם אם למשך מלא התקופה המרבית - למשך תשעה חודשים. בסיבות העניין, נראה כי לנוכח תכלייתה של עונשה זו, "לאزن בין הצורך להטיל על נאם עונש מסר בגין עבירה שעובר, לבין הרצון לסייע בשיקומו ולהימנע מההשלכות המזיקות הנלוות לרכיבי מסר אחורי סורג ובריח" (רע"ב 8220/19 מדינת ישראל נ' הישאם (20.07.2020), כבוד השופט ע' גרוסקובף, פסקה 32), תהיה זו העונשה הホールמת בנסיבות העניין.

לצד זה תושת על הנאשם גם ענישה מותנית מרתיעה, אשר במסגרת ישולב בקבוצה הטיפולית שעלייה הומלץ בתסקירות השירות המבחן וכן פיצוי מסוים למתלוון.

בנוסף לכך, הנאשם יועמד בצו מבחן למשך שנה, אשר במסגרתו ישתתף במסגרת טיפולית לפי קביעת שירות המבחן.

37. בכל הנוגע לנושא הפיצוי למתלוון, נשקלו השיקולים הבאים: **ראשית**, לא רק שלא הובאו ראיות של ממש בעניין שווי המconomics שנשרפה ובעניין היקף הנזק, אלא מכתבו של המתלוון, שתוכנו פורט לעיל, עולה כי נעשה ניסיון פסול מצדו להעמיס על הנזק שנגרם מרופת הרכב עוד שלל נזקים שאינם קשורים באותו נזק ואשר ספק אם אכן נגרמו. כל זאת, אף מבלי לתמוך בדבר מהסיפורים אשר שולבו בכתבו באף לא מסמך אחד המבוסס את עצם הנסיבות שבעתינו ביקש פיצויים נוספים או את היקף הסכומים שלהם טען. מדובר אפוא, בהתנהלות פסולה ולא ראוייה, אשר יש לחתה לה משקל ממשי בעת קביעת סכום הפיצוי שישלם הנאשם למתלוון: **שנייה**, נשקלה מצוקתו הכלכלית של הנאשם, כפי שבאה לידי ביטוי בין היתר, בתסקיר שירות המבחן; **שלישית**, כידוע, הכלל לעניין הפיצוי שנפסק למתלוון הוא כי בדרך כלל, יהיה זה פיצוי סמלי בלבד, אשר לא נועד לפצות באופן ממש על מלאו הנזק.

גזר הדין - סיכום

38. מכל הטעמים שהובאו, על הנאשם נגזרים העונשים הבאים:

א. מאסר למשך תשעה חודשים שאותו ישא בעבודות שירות.

בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות (להלן - **הממונה**), הנאשם יעשה את עבודות השירות בבית החולים 'הדסה עין כרם' בירושלים, בהיקף של חמישה ימים בשבוע, 8.5 שעות ביום, החל מיום 14.6.2021, או מועד אחר שיקבע הממונה. המפקח האחראי ושאר התנאים, בהתאם לחוות דעת הממונה מיום 2.12.2020.

ב. מאסר מותנה למשך ארבעה חודשים. הנאשם לא ישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים עבירה הצתה או עבירה רכוש מסווג פשע.

ג. מאסר מותנה למשך חודשיים. הנאשם לא ישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים עבירה רכוש מסווג עוון.

ד. פיצוי למתלוון בסך 1,500 ₪. הפיצוי ישולם תוך שנה מהיום.

צו מבחן למשך שנה, אשר במסגרת ישולב הנאשם בטיפול במסגרת שירות המבחן, לפי שיקול דעת קצינית המבחן.

צו המבחן ניתן לאחר שבהתאם לסעיף 3 בפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, הוסבירה לנשאמם שמעות הצו והוא הביע את נוכנותו למלא אחר הוראותיו. כמו כן, בהתאם להוראה זו, הוא אף הוזהר כי אם לא ימלא אחר הצו מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת, יהיה צפוי לעונש על העבירה שבגללה ניתן הצו.

39. מזכירות בית המשפט תשליך את גזר הדין אל **שירות המבחן למבוגרים וכן אל הממונה על עבודות שירות**.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך ארבעים וחמשה ימים.

ניתן היום, כ"ג בסיוון התשפ"א, 3 ביוני 2021, במעמד הנאשם ובאי-כח הצדדים, כאמור בפרוטוקול הדיון מהיום.

**תמר בר-אשר,
שופטת**